

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра фізичного виховання**

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету здоров'я
та фізичного виховання
Глуард СИВОХОП
2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ»**

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність:	016 «Спеціальна освіта»
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	016.02 Корекційна психопедагогіка
Освітня програма:	Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова навчання:	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань **01 Освіта/педагогіка**, спеціальності **016 Спеціальна освіта** предметної спеціальності (спеціалізації) **016.02 Корекційна психопедагогіка** освітньої програми «Олігофренопедагогіка. Здоров'я людини».

Розробник: Білогур В.Є., доктор філософських наук, професор кафедри фізичного виховання.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри фізичного виховання**, Протокол № 13 від «27» червня 2024 року

Завідувач кафедри ФВ Лван МАРІОНДА/

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від «27» червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Фелікс ФІЛАК

© Білогур В.Є., 2024 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2024 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 180	перший	перший
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 10 аудиторних – 90 самостійної роботи студента – 90	перший	другий
	Лекції:	
	38	18
	Практичні;	
	50	8
Вид підсумкового контролю: письмове тестування	Екзамен:	
	2	-
Форма підсумкового контролю: екзамен	Самостійна робота:	
	90	154

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія» є формування у студентів – майбутніх спеціалістів спеціальної та інклюзивної освіти – уявлення про психологію, як науку, її методологічні засади, здобути знання про психіку та психічні явища, а також про психічні процеси, особливості їх функціонування та впливу на особистість. Студенти ознайомляться з поняттями: «індивід», «особистість» та «індивідуальність»; з джерелами активності особистості, видами діяльності, соціально-психічними основами функціонування людських спільнот. Особливістю вивчення цієї дисципліни студентами спеціальності «Спеціальна освіта» є засвоєння основних понять про своєрідність перебігу психічних процесів у дітей з особливими потребами.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, та колективу, загалом. Застосувати наукові методи дослідження та інтерпретації психічних явищ, створювати сприятливу психологічну атмосферу у спілкуванні та спільній діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (професійні) компетентності:

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-13. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному та європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так і інші системи цінностей.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Постреквізитами для цієї дисципліни буде вивчення: ОК-17 «Психологія дітей з інтелектуальними порушеннями», ОК-18 «Корекційна психопедагогіка», ОК-38 «Навчальна практика пропедевтична», ОК-40 «Навчальна практика у початкових класах спеціальних закладів загальної середньої освіти, ЗЗСО з інклюзивним та/або інтегрованим навчанням».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Оліфренопедагогіка. Здоров'я людини», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН) :

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	ПРН 3
Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.	ПРН 8
Володіти методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	ПРН 13

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти опанування навчальної дисципліни «Психологія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шрифти ПНР
Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності зокрема щодо інтелекту та комплексних порушень у контексті професійних знань	ПНР 3
Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.	ПНР 8
Володіє методиками сприяння соціальної адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності, залучає до цієї роботи батьків.	ПНР 13

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- письмове тестування при тематичному оцінюванні;

- виступи на практичних заняттях (зміст питання практичних заняття)
- написання та захист реферату;
- презентація (представлення результатів самостійної роботи студента з опрацюванням обраної теми) ;
- модульна контрольна робота;
- екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: має на меті оцінку роботи студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, практичні заняття) та самостійної роботи студента і відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу.

Форма модульного контролю: письмові та тестові завдання.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами.

Розподіл балів, які отримують здобувачів вищої освіти

Шкала контролю змістовного модулю

Показники	Бали
<u>Змістовний модульний контроль:</u>	
<i>Поточний модульний контроль:</i>	
Письмове опитування: за відповідь, за кожне із двох теоретичних питань нараховується по 20 балів, два випадково вибраних варіанти тестових завдань оцінюються по 5 балів кожний (кожний варіант тестів містить по 5 тестів, правильне розв'язання кожного тесту оцінюється в 1 бал)	0-50
Бали за активність на практичних заняттях береться середній бал за оцінювання усних відповідей і тестових занять з усіх занять, що множиться на коефіцієнт 6	0-30
Бали за виконання самостійної роботи: підготовка та захист реферату або презентації за обраною темою:	0-15
Сертифікат про участь у вебінарі або тренінгу з питань навчання і виховання осіб з ООП	5
Загальна оцінка	0-100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	20	7	20
Лабораторні заняття (оцінка змісту відповіді на питання лабораторного заняття)	-	-	-	-

Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	1	10	1	10
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	10	1	10
Практичне завдання	-	-	-	-
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання теоретичних питань на модульній контрольній роботі

Бали	Критерії оцінки
20	якщо відповідь повна і правильна з прикладами та поясненнями
15	якщо відповідь по суті правильна, але не повна
10	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, відсутні приклади та пояснення
5	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять, з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповідати на поставлені питання

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий семестровий контроль включає наступний вид контролю: письмовий екзамен.

Екзамен є заключним підсумковим видом контролю у першому семестрі першого навчального року. До екзамену допускаються студенти, що отримали не менше 35 балів, як середнє арифметичне за результатами двох змістовних модулів.

Студенти в яких оцінка, як середнє арифметичне за результатами двох модульних контролів дорівнює або є вищою за 60 балів, можуть не приймати участь в заліковому контролі, але за бажанням вони можуть покращити свої бали, прийнявши участь на екзамені.

Під час екзамену здобувач дає письмові відповіді на 2 теоретичних питання, кожне з яких оцінюється по 40 балів відповідно до критерію оцінювання теоретичної підготовленості та балів. Максимальна оцінка за підсумковий модульний контроль складає 100 балів відповідно до шкали оцінювання національної та ЄКТС.

Нарахування балів за теоретичну підготовленість студентів на підсумковому контролі

Бали	Критерії оцінки
40	якщо відповідь повна і правильна з прикладами і поясненнями
35	якщо відповідь повна і правильна але є тільки окремі приклади і пояснення
30	якщо відповідь по суті правильна але з незначними помилками
25	якщо питання висвітлено правильно приблизно на половину є наведені приклади і пояснення
20	якщо відповідь містить правильно висвітлені поняття приблизно на

	половину наведені приклади але відсутні пояснення
15	якщо відповідь обмежується тільки визначенням необхідних понять без пояснень і прикладів
10	якщо відповідь обмежується визначенням окремих понять
5	наявна спроба відповісти на поставлені питання, більшість понять висвітлені з помилками
0	якщо відповідь не розкриває суті або не зроблена спроба відповісти на поставлені запитання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Психологія як наука.

Тема 2. Основні напрямки сучасної психології.

Тема 3. Структура психології та її місце в системі наук.

Тема 4. Методи психології.

Тема 5. Структура та форми діяльності психолога -професіонала.

Тема 6. Історія психології, її розвиток та методологічні принципи.

Тема 7. Розвиток психіки та психічної діяльності.

Тема 8. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу.

Тема 9. Свідомість і несвідоме.

Модульна контрольна робота 1 (тестування рівня теоретичних знань (письмові тестові завдання))

Модуль 2.

Тема 10. Особистість у діяльності і спілкуванні

Тема 11. Соціальні групи.

Тема 12. Психологія діяльності.

Тема 13. Психологія особистості.

Тема 14. Індивідуально-психологічні особливості людини. Темперамент.

Тема 15. Характер. Здібності.

Тема 16. Пізнавальна сфера особистості.

Тема 17. Пізнавальна сфера особистості. Відчуття.

Тема 18. Пізнавальна сфера особистості. Сприймання.

Тема 19. Пізнавальна сфера особистості. Мислення. Пам'ять.

Модульна контрольна робота 2 (тестування рівня теоретичних знань (письмові тестові завдання))

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 семестр												
Модуль 1.												
Тема 1. Психологія як наука.	6	2				4	10	2				8
Тема 2. Основні напрямки сучасної психології.	6		2			4	14	2				12
Тема 3 Структура психології та її місце в системі наук.	6		2			4	10		2			8
Тема 4. Методи психології..	16	6	4			6	12					12
Тема 5. Структура та форми діяльності психолога - професіонала.	8		2			6	12					12
Тема 6. Історія психології, її розвиток та методологічні принципи.	6	2				4	10	2				8
Тема 7. Розвиток психіки та психічної діяльності.	8	2	2			4	14	2				12
Тема 8. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу.	6	2	2			4	2		2			
Тема 9. Свідомість і несвідоме	6	2				4	2	2				
Модульна контрольна робота 1 (тестування рівня теоретичних знань (письмові тестові завдання))	2		2									
Разом за модуль	72	16	16			40	86	10	4			72
Модуль 2.												
Тема 10. Особистість у діяльності і спілкуванні	12	2	4			6	12	2	2			8
Тема 11. Соціальні групи.	14	6	4			4	14	2				12
Тема. 12. Психологія діяльності	10		4			6	8					8
Тема 13. Психологія особистості.	10	2	4			4	14	2				12

Тема 14. Індивідуально-психологічні особливості людини. Темперамент.	10		4			6	12		2			10
Тема 15. Характер. Здібності.	8	2	2			4	10	2				8
Тема 16. Пізнавальна сфера особистості	10	2	2			6	8					8
Тема 17. Пізнавальна сфера особистості. Відчуття.	6		2			4	8					8
Тема 18. Пізнавальна сфера особистості. Сприймання.	12	2	4			6	4					4
Тема 19. Пізнавальна сфера особистості. Мислення. Пам'ять.	2	4	4			4	4					4
Модульна контрольна робота 1 (тестування рівня теоретичних знань (письмові тестові завдання))	2		2									
Екзамен	2	2										
Разом за модуль	108	22	36			50	94	8	4			82
Разом за семестр	180	38	52			90	180	18	8			154

6.3. Теми практичних занять

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
Модуль 1		
Тема 1. Основні напрямки сучасної психології.	2	
Тема 2 Структура психології та її місце в системі наук.	2	2
Тема 3. Методи психології.	4	
Тема 4. Структура та форми діяльності психолога -професіонала.	2	
Тема 5. Розвиток психіки та психічної діяльності.	2	
Тема 6. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу.	2	2
Модульна контрольна робота 1 (тестування рівня теоретичних знань (письмові тестові завдання))	2	
Разом за модуль	16	4
Модуль 2		
Тема 1. Особистість у діяльності і спілкуванні	4	2
Тема 2. Соціальні групи.	4	

Тема 3. Психологія діяльності	4	
Тема 4. Психологія особистості.	4	
Тема 5. Індивідуально-психологічні особливості людини. Темперамент.	4	2
Тема 6. Характер. Здібності.	2	
Тема 7. Пізнавальна сфера особистості	2	
Тема 8. Пізнавальна сфера особистості. Відчуття.	2	
Тема 9. Пізнавальна сфера особистості. Сприймання.	4	
Тема 10. Пізнавальна сфера особистості. Мислення. Пам'ять.	4	
Модульна контрольна робота 2 (тестування рівня теоретичних знань (письмові тестові завдання))	2	
Разом за модуль	36	4
Разом за семестр	52	8

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
Модуль 1		
Тема 1. Психологія як наука.	4	8
Тема 2. Основні напрямки сучасної психології.	4	12
Тема 3 Структура психології та її місце в системі наук.	4	8
Тема 4. Методи психології..	6	12
Тема 5. Структура та форми діяльності психолога -професіонала.	6	12
Тема 6. Історія психології, її розвиток та методологічні принципи.	4	8
Тема 7. Розвиток психіки та психічної діяльності.	4	12
Тема 8. Розвиток психіки на різних етапах еволюції тваринного світу.	4	
Тема 9. Свідомість і несвідоме	4	
Модульна контрольна робота 1 (тестування рівня теоретичних знань (письмові тестові завдання))		
Разом за модуль	40	72
Модуль 2		
Тема 10. Особистість у діяльності і спілкуванні	6	8
Тема 11. Соціальні групи.	4	12

Тема 12. Психологія діяльності	6	8
Тема 13. Психологія особистості.	4	12
Тема 14. Індивідуально-психологічні особливості людини. Темперамент.	6	10
Тема 15. Характер. Здібності.	4	8
Тема 16. Пізнавальна сфера особистості	6	8
Тема 17. Пізнавальна сфера особистості. Відчуття.	4	8
Тема 18. Пізнавальна сфера особистості. Сприймання.	6	4
Тема 19. Пізнавальна сфера особистості. Мислення. Пам'ять.	4	4
Модульна контрольна робота 2 (тестування рівня теоретичних знань (письмові тестові завдання))		
Разом за модуль	50	82
Разом за семестр	90	154

7. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни використовуються традиційні та проблемні лекції, семінари, самостійна поза аудиторна робота (підготовка індивідуальних та групових проєктів, написання рефератів та підготовка презентацій) консультації.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час семінарських (практичних занять). Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доказів, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом педагога, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Такий метод є пріоритетним у самостійній підготовці студентів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: мультимедійне обладнання для лекційних та практичних занять;

Програмне забезпечення: робоча програма; електронні варіанти лекцій, презентації лекційного матеріалу, методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять та самостійної роботи.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Васютинський В. Психологічні координати українського світу: монографія / Вадим Васютинський ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Київ : Талком, 2024. – 178 с.
2. Павелків Р.В. Загальна психологія : підручник / Р.В. Павелків. – Видавництво К. Кондор, 2024. – 576 с.
3. Ільїна Н.М., Мисник С.О.: Загальна психологія: Навчальний посібник. /Н.М. Ільїна,- К.: Університетська книга, 2023.- 352 с.
4. Моє майбутнє залежить від мене: практики здорового сьогодення у воєнних і повоєнних умовах [Електронний ресурс] : монографія / Т. М. Титаренко ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД , 2024. – 130
5. Психологія міжгрупової взаємодії: історичний і територіальний виміри: монографія [Л. Г. Чорна, П. П. Горностаї, В. М. Поліщук, В. І. Вус, Н. В. Дишлова, О. Л. Коробанова, О. Т. Плетка, А. А. Мельниченко] / за наук. ред. Л. Г. Чорної; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К. : Кропивницький : ІМЕКС-ЛТД, 2024.
6. Малхазов О. Р. Розвиток емоційної стійкості осіб, що переживають наслідки травматичних подій : монографія. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2022. – 215 с.
7. Яремчук О. В. Історична психологія: націєтворчий потенціал : монографія / О. В. Яремчук ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. – 142 с.
8. Суший О. В. Українська нація: мистецтво творення – філософія руйнування: монографія / О. В. Суший ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. – 152 с.
9. Життєвий світ і психологічна безпека людини в умовах суспільних змін. Реферативний опис роботи / М. М. Слюсаревський, Л. А. Найдьонова, Т. М. Титаренко, В. О. Татенко, П. П. Горностаї, О. М. Кочубейник, Б. П. Лазоренко. – Київ : Талком, 2020. – 318 с.
10. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. / В. П. Москалець.– К. Ліра–К:2020.– 564с.

Допоміжна література

1. Кузьменко, В., & Гальченко, В. (2020). Активізація творчого потенціалу студентів у процесі професійної підготовки. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки, 9(54), 98–106.
2. Професійний стандарт «Психолог закладу освіти». (2020). Наказ Міністерства економіки від 24.11.2020 № 2425.
3. Ткач, Т., & Люцина, В. (2022). Психологічна підготовка молодших бакалаврів дошкільної освіти у закладах фахової передвищої освіти. *Preschool Education: Global Trends*, 2, 189–208. <https://doi.org/10.31470/2786-703X-2022-2-189-2084>.

4. Поясок Т. Б. Загальна психологія: навчальний посібник / Т.Б. Поясок, О.І. Беспарточна, О.В. Квасник, В.В. Шаполова. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2023. – 512 с.
5. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: навчальний посібник/ Ю.О. Приходько.- видавництво Каравела, 2023.-328 с.

Міжнародні видання

1. Arguments in Context. Subtitle: An Introduction to Critical Thinking (2021). Thaddeus Robinson; Muhlenberg College Allentown. 258p. URL: file:///C:/Users/user/Downloads/Arguments-in-Context-1657124987.pdf
2. Castro Ruiz, L., & Mordkoff, J. T. (2023). Data Analysis in the Psychological Sciences: A Practical, Applied, Multimedia Approach. University of Iowa Libraries. 138p. URL: <https://doi.org/10.25820/work.006216>
3. Votaw, Kate, "General Psychology for Honors Students" (2020). University of Missouri–St. Louis. 293 p. URL: <http://surl.li/vgslge>
4. Introduction to Biological Psychology (2021). Dr Eleanor J. Dommett; Dr Jimena Berni; Professor Pete Clifton; Hans Crombag; Professor Claire Gibson; Dr Catherine Hall; Dr Paloma Manguela; Dr Emiliano Merlo; Dr Kyaki Nikolaou; Professor Jose Prados; Dr Bryan F. Singer; and Professor Harriet Allen. University of Sussex Library Falmer, Brighton, 834p. URL: <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/introduction-to-biological-psychology>
5. Psychologia (2020). Rose M. Spielman, Formerly of Quinnipiac University; William J. Jenkins, Mercer University; Marilyn D. Lovett, Spelman College; Joanna Czarnota-Bojarska, Uniwersytet Warszawski. Copyright Year, 788p. URL: <https://openstax.org/details/books/psychologia-polska>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний депозитарій УжНУ: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>
2. http://www.koob.ru/badmaev_b_c/psihologiya_v_rab_uch_1.
3. www.koob.ru/badmaev_b_c/psihologiya_v_rab_uch_2.
4. <http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>.
5. http://www.koob.ru/gamezo_m_v/atlas_psychology.
6. http://www.koob.mhost.ru/books/age_psychology/psychology_d_p.zip.
7. <http://ihtika.net/index.php?qwe=search>.
8. <http://ihtika.net/index.php?qwe=search>.
9. <http://ihtika.net/index.php?qwe=search>.
10. http://www.pedlib.ru/Books/2/0309/2_0309-1.shtml.
11. <http://ihtika.net/index.php?qwe=search>.
12. <http://ihtika.net/index.php?qwe=search>.
13. http://www.koob.ru/books/age_psychology/psychology_1_17.zip.
14. http://www.koob.ru/maklakov_a/obshaya_psihologiya_maklakov.
15. <http://www.pedlib.ru/Books/1/0161/index.shtml>.
16. <http://ihtika.net/index.php?qwe=search>.
17. http://www.koob.ru/rubinshtein/osnovi_obshej_psyhologii.

Додаток 1.

Орієнтовна тематика рефератів з дисципліни «Психологія»

1. Зміст педології в контексті сучасного наукового простору
2. Психологія як наука про душу
3. Психологія в Україні.
4. Критичний підхід до психоаналізу З.Фрейда
5. Біхевіоризм як психологічна наука про поведінку
6. Основні положення гештальт-психології
7. Теорія рекапітуляції Холла-Болдуїна
8. Теорія дитячої сексуальності З. Фрейда
9. Епігенетична теорія Еріка Еріксона
10. Теорія провідної діяльності О.М. Леонтьєва
11. Трансперсональна психологія С.Грофа
12. Гіпноз і навіювання як феномен впливу.
13. Загадки сну та сновидінь.
14. Особливості екстрасенсорного сприймання.
15. Феноменальні можливості людської пам'яті.
16. Умови успішності запам'ятовування.
17. Критичність мислення та його продуктивність.
18. Проблема мисленнєвих стратегій.
19. Роль мовлення у протіканні психічних процесів.
20. Уява та інтуїція.
21. Особливості дитячої фантазії.
22. Емоції та сучасна художня творчість.
23. Психологія кохання.
24. Відмінності між людьми з сильною та слабкою волею.
25. Основні теорії особистості у зарубіжній та вітчизняній психології.
26. Проблема спрямованості особистості.
27. Поняття про психічний розвиток індивіда та формування особистості.
28. Характер і почерк.
29. Поняття фізіономіки.
30. Геніальність як вищий ступінь розвитку здібностей.

Додаток 2.

Приклад вправ з дисципліни «Психологія»

1. Перегляньте короткометражний фільм «Геній». Дайте психологічну характеристику головному герою.
  2. Надайте методики, які спрямовані на визначення рівня сформованості уваги дитини.
  3. Наведіть 5 вправ для поліпшення пам'яті у дітей.
- Приклад оформлення термінологічного словника.

Додаток 3.

Приклад оформлення термінологічного словника

Термін	Визначення	Ресурс
Психологія	Наука про закономірності виникнення, розвитку і функціонування психіки як особливої форми життєдіяльності взагалі, і свідомості людини як конкретно-історичної особистості зокрема. П.	Психологічний словник /Авт.уклад.В.В.Синявський,О.П.Сергеєнкова/ За ред. Н.А.Побірченко

	вивчає психічні процеси, психічні властивості і психічні стани особистості...	

Додаток 4.

Орієнтований список питань до іспиту «Психологія»

1. Загальна психологія як наука та її використання в роботі психолога.
2. Становлення психології як науки.
3. Завдання психології як науки.
4. Галузі психологічної науки.
5. Основні напрями розвитку психології та їх характеристика.
6. Методологічні принципи загальної психології.
7. Принцип детермінізму у психології.
8. Принцип системності в загальній психології.
9. Принцип випереджального психічного відображення дійсності.
10. Принцип єдності свідомості й діяльності.
11. Загальна характеристика методів психології.
12. Загальні вимоги до організації та проведення психологічного дослідження.
13. Спостереження як метод психології. Можливості використання спостереження в роботі психолога.
14. Принципи наукового спостереження психічних явищ.
15. Побутове і наукове спостереження: порівняльний аналіз.
16. Експеримент і його використання в роботі психолога.
17. Інтерв'ю як метод вивчення психіки.
18. Вимоги до проведення інтерв'ю.
19. Анкетування і його використання в роботі психолога.
20. Вимоги до проведення анкетування.
21. Тестування як метод вивчення психіки.
22. Вимоги до проведення тестування.
23. Вивчення продуктів діяльності як метод психології.
24. Контент-аналіз як метод психології.
25. Проективні методи дослідження психіки.
26. Опитування як метод психології.
27. Психіка як об'єкт загальної психології.
28. Розвиток психіки у філогенезі.
29. Функції психіки.
30. Рівень розвитку психіки і форми поведінки тварин.
31. Виникнення і розвиток свідомості.
32. Порівняльний аналіз психіки тварин і свідомості людини.
33. Структура свідомості.
34. Свідоме і несвідоме.
35. Самосвідомість особистості та її розвиток.
36. Механізми розвитку самосвідомості особистості.
37. Поняття про "Я-концепцію".
38. Самооцінка і рівень домагань як характеристики самосвідомості.
39. Методи дослідження самооцінки і рівня домагань.
40. Вплив "Я-концепції" на можливість самореалізації особистості.
41. "Я-образ" як установка особистості. Модальності "Я".
42. Співвідношення понять "індивід", "особистість", "індивідуальність".
43. Поняття про особистість у психології.

44. Структура особистості.
45. Біологічне і соціальне в структурі особистості.
46. Стадії становлення особистості
47. Методи вивчення особистості.
48. Рушійні сили формування і розвитку особистості.
49. Стадії становлення особистості.
50. Діяльність як умова розвитку особистості.
51. Основні види діяльності та їх характеристика.
52. Структура діяльності.
53. Формування навичок і вмінь у діяльності.
54. Основні форми прояву психіки та їх взаємозв'язок.
55. Механізми розвитку вищих психічних функцій.
56. Загальна характеристика пізнавальних процесів.
57. Відчуття як пізнавальний процес. Види відчуттів.
58. Сприймання як пізнавальний процес.
59. Умови розвитку чуттєвих форм пізнання дійсності.
60. Пам'ять як психічний процес.
61. Засоби підвищення продуктивності пам'яті.
62. Мислення як пізнавальний процес.
63. Мислення як процес розв'язання завдань.
64. Операції мислення.
65. Види мислення.
66. Засоби активізації мислення.
67. Мислення і мовлення.
68. Уява як специфічний пізнавальний процес.
69. Уява і творчість.
70. Типи темпераменту та їх характеристики.
71. Темперамент і продуктивність діяльності людини.
72. Здібності та їх вплив на успішність діяльності.
73. Загальні та спеціальні здібності, їх характеристика.
74. Умови розвитку здібностей.
75. Пам'ять як психічний процес.
76. Засоби підвищення ефективності пам'яті.
77. Увага та її властивості.
78. Можливості управління увагою.
79. Емоції як психічний процес.
80. Засоби управління емоціями.
81. Воля як регуляція психічної активності людини.
82. Структура вольового акту.
83. Вольові якості та їх розвиток.
84. Спрямованість як головний компонент особистості.
85. Мотив і мотивація.
86. Ціннісні орієнтації особистості.
87. Загальна характеристика психічних станів.
88. Стрес і шляхи його подолання.
89. Характер: сутність і структура.
90. Умови становлення і розвитку характеру.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)